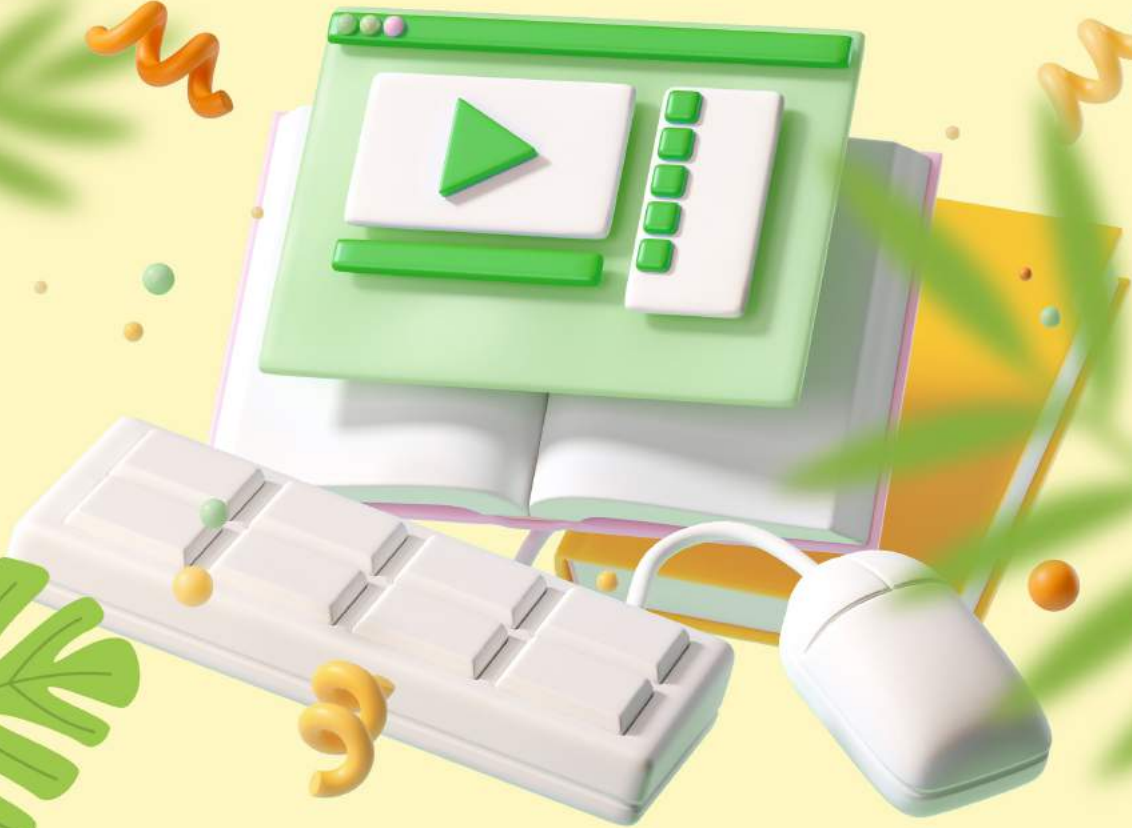

oswajam
online

PRZEWODNIK

Jak stworzyć kurs online

bez inwestowania milionów monet?

Cześć!

Jestem Marta i oswajam online :)

Pomagam twórcom cyfrowym, specjalistom i ekspertom przedrzeć się przez marketingową dżunglę i uczę jak zarabiać na swojej wiedzy w onlajnie. Specjalizuję się w projektach związanych z tworzeniem i sprzedażą produktów elektronicznych.

Dziś oswoimy kwestię tworzenia kursu online, bez inwestowania dużych sum na start.

W tym przewodniku zebrałam dobre praktyki, listę darmowych i nisko płatnych aplikacji i narzędzi oraz szereg wskazówek wraz z checklistą, która uporządkuje Ci poszczególne etapy projektowania, tworzenia i sprzedaży własnego kursu online.

SPRZĘT DO NAGRAŃ

W tej części przedstawię Ci kilka bezpłatnych lub niskobudżetowych rozwiązań, dzięki którym stworzysz swój kurs.

Nie musisz inwestować na start setek tysięcy złotych, żeby zbudować własne studio telewizyjne. Zaczynij od sprawdzenia zasobów, którymi już dysponujesz – komputer, telefon, słuchawki, może aparat fotograficzny, albo kamera internetowa?

Twoim zadaniem nie jest zrobienie hollywoodzkiej produkcji, a zapewnienie użytkownikowi komfortowego odbioru tego co chcesz mu przekazać. Nawet najcenniejsza wiedza nie będzie w pełni wykorzystana, gdy nagranie będzie kiepsko udźwiękowione i trudno będzie zrozumieć co mówisz. Odbiór utrudniają również różne rozpraszacze wizualne, dlatego zadbaj o dobre światło i tło które będzie budować Twój wizerunek, zamiast odciągać uwagę.

Dźwięk:

Może Cię to zaskoczy, ale w kursie wideo najważniejszy jest... dźwięk! Jeśli kursant nie rozumie co mówisz, to nie skorzysta z Twojej wiedzy i poczuje się rozczarowany zakupem. Jeśli masz zainwestować w jedną rzecz na start niech to będzie mikrofon.

Polecane mikrofony

Poniżej znajdziesz zestawienie kilku mikrofonów w przedziale cenowym 50–500 zł. Każdy z nich da lepszą jakość dźwięku niż głos nagrany bezpośrednio z mikrofonu wbudowanego w Twój komputer.

- mikrofon dynamiczny Samson Q2U (tego modelu sama używam, świetny stosunek jakości do ceny)
- mikrofon krawatowy Boya – dostępny także z przełączką usb-c (używam go do nagrań z telefonu, spora różnica w jakości dźwięku vs nagrywanie bezpośrednio z telefonu)
- mikrofon pojemnościowy Audio-Technica AT 2020
- mikrofon pojemnościowy Snowball (bardzo wielu youtuberów i podcasterów startowało właśnie z tym sprzętem)

Opcja totalnie budżetowa:

Jeśli nie chcesz lub nie możesz zainwestować w zakup mikrofonu **nagrywaj dźwięk poprzez mikrofon wbudowany w słuchawki**. Nie będzie to taka jakość jak z osobnego urządzenia, ale poprzez umiejscowienie bliżej ust jakość dźwięku będzie lepsza niż ta z mikrofonu wbudowanego w komputer. **Możesz również przetestować nagrywanie dźwięku telefonem lub dyktafonem cyfrowym**, jeśli taki posiadasz. W każdym z tych przypadków kluczowa dla jakości dźwięku będzie akustyka pomieszczenia.

Akustyka pomieszczenia:

Na jakość dźwięku, poza mikrofonem, ogromny wpływ ma także akustyka pomieszczenia w którym nagrywasz.

W pustym pokoju, gdzie stoi tylko biurko, nie ma dywanów, zasłon, wielu mebli, będzie niósł się dość duży pogłos, który sprawi, że zabrzmisz jak głos ze studni. Nie musisz wygłaszać ścian profesjonalnymi panelami akustycznymi ani inwestować w ekrany, możesz zamiast tego postawić na chałupnicze sposoby tłumienia pogłosu.

Zasada jest prosta - im więcej miękkich rzeczy w pomieszczeniu, tym mniej dźwięk odbija się od ścian. Jeśli nie masz dywanów - rozłóż na podłodze koce, na biurku pod komputerem i mikrofonem rozłóż tkaninę. Twoim przyjacielem będą zasłony, firanki, rośliny, a nawet wieszaki z ubraniami lub maskotki.

Halo, halo próba dźwięku!

Zanim nagrasz wszystkie materiały do kursu rób próby. Sprawdzaj jak brzmi nagranie odtwarzane w słuchawkach, a jak w głośnikach. Zawsze stawiaj się w pozycji odbiorcy, który będzie Cię słuchał przez dłuższy czas i powinno to być dla niego komfortowe. Dopiero gdy znajdziesz optymalne ustawienia, które możesz wycisnąć ze swojego sprzętu, nagraj całość.

OBRAZ

Najprawdopodobniej w zupełności wystarczy Ci sprzęt, który już masz. W większości przypadków nie ma potrzeby inwestowania w kamerę cyfrową.

SPRZĘT DO NAGRYWANIA

- kamera w laptopie,
- aparat fotograficzny (do starszych modeli bez funkcji podglądu na żywo potrzebny będzie adapter, tzw. grabber, który umożliwia robienie streamu lub nagrywanie przy użyciu oprogramowania Twojego komputera),
- tylna kamera telefonu, która zawsze daje lepszą jakość niż przednia (czyli ta do selfie) – do komputera podłączysz smartfona w roli kamery przy pomocy specjalnej aplikacji (najnowsze wersje mac os x pozwalają na podłączenia iPhona do Maca bez dodatkowego oprogramowania).
Dołóż statyw i możesz nagrywać!

Te aplikacje zamienią smartfon w kamerę komputera:

- IriunWebcam
- iVCam Webcam
- DroidCam – Webcam for PC

Jak ocenić, która kamera jest najlepsza?

Oczywiście przetestuj! Nagraj w identycznych warunkach oświetleniowych próbki materiału każdym sprzętem, którym dysponujesz i oceń która wersja jest najlepsza. Nie zapomnij sprawdzić tego na małym ekranie - miej w pamięci, że wiele osób będzie oglądać Twoje materiały na urządzeniach mobilnych.

PROGRAMY DO NAGRYWANIA:

Istnieje szereg bezpłatnych aplikacji, które umożliwią Ci nagranie kursu, tak żeby odbiorca widział prezentację lub to co robisz na swoim komputerze, jeśli prezentujesz jakies instrukcję oraz miniaturę Twojej twarzy:

- Canva - tak ta sama Canva, w której robisz grafiki, umożliwia nagrywanie materiałów kursowych w różnych widokach (działa na Windows i na Mac).
- OBS - kombajn który nie tylko umożliwia nagrywanie materiałów, ale także ich streamowanie na różnych platformach w czasie rzeczywistym (to moje główne narzędzie do nagrywania materiałów kursowych). Ma sporo opcji, na początku można się pogubić, ale w sieci jest mnóstwo instrukcji do OBS.
- Loom - stworzony do nagrywania wiadomości wideo sprawdzi się również przy tworzeniu materiałów do kursów online, jest intuicyjny w użyciu.

PROGRAMY DO MONTAŻU

Nagranie trzeba będzie zmontować choćby w podstawowym wymiarze. Możesz to zlecić lub podjąć się montażu samodzielnie wykorzystując bezpłatne aplikacje i samouczki, które znajdziesz w sieci.

- Canva - umożliwia również montaż nagranych materiałów, jeśli korzystasz z tego narzędzia na co dzień proponuję zostać w znanym środowisku
- iMovie (dla użytkowników apple, intuicyjna aplikacja w zupełności wystarczająca do prostego montażu kursów, montują w niej prawie wszystkie materiały kursowe)
- CupCut - popularna aplikacja do montażu na urządzeniach mobilnych doczekała się wersji na komputery

OŚWIETLENIE

Sprzęt to nie jedyny czynnik, który ma wpływ na jakość Twojego wideo. Nie tylko nie jedyny, ale i nie najważniejszy. **Kluczowe jest oświetlenie - przy dobrym świetle nawet średniej jakości kamerą nagrasz wideo miłe dla oka.** Nie musisz inwestować w lampy, o ile nagrywasz w ciągu dnia. **Wykorzystaj światło naturalne!**

Jeśli ze względu na porę dnia potrzebujesz dodatkowego źródła światła możesz zaopatrzyć się w softboxy lub lampy LED.

Wskazówki:

- ustaw stanowisko naprzeciwko okna;
- źródło światła nie może być za Tobą (nie nagrywaj na tle okna, bo będziesz ciemną plamą);
- jeśli korzystasz ze sztucznego oświetlenia postaraj się o dwa punkty światła, które oświetlą Cię mniej więcej pod kątem 45 stopni (przed Tobą, ale nie na wprost twarzy);
- jeśli masz trzecie źródło światła ustaw je za sobą (zniweluje cienie od przednich lamp, nie może być jednak za mocne);
- lampy główne powinny mieć barwę zimną (5500K);
- decydując się na sztuczne oświetlenie pamiętaj o konieczności zakupu statywu do lampy (nie każda sprzedawana jest ze statywem w zestawie).

Polecane lampy

- zestaw softoxów – najtańsza opcja sztucznego oświetlenia, jej główną wadą jest to, że mocno się nagrzewa i dłuższe nagrania są mało komfortowe.
- Lampa LED Yongnuo YN300 Air II to trochę droższa propozycja niż poprzednia, ale również lepsza jakościowo – ma regulowane natężenie i barwę (również różne kolory, które możesz wykorzystać jako trzecie źródło światła z tyłu), jest mała i nie nagrzewa pomieszczenia. Jeśli nagrywam przy sztucznym oświetleniu korzystam właśnie z dwóch takich lamp.

PERSPEKTYWA:

Perspektywa, czyli kąt widzenia kamery. Do wyboru są trzy opcje:

- perspektywa ptasia, czyli kamera z góry
- perspektywa naturalna, czyli kamera na wprost
- perspektywa żabia, czyli kamera z dołu

Każda z nich jest inaczej odbierana. W perspektywie ptasiej stawiasz się w roli ucznia, widz patrzy na Ciebie z góry. W perspektywie żabiej odwrotnie – Ty zdajesz się spoglądać z góry na odbiorcę. **Podczas nagrywania kursów postaw na perspektywę naturalną.** Żeby to osiągnąć zadbaj o dobre ustawienie kamery (nagrywając z laptopa postaw go na podwyższeniu, np. z książek, tak by oko kamery było na wprost twarzy).

Pamiętaj również o odpowiednim kadrze – jeśli nagrywasz ekran lub prezentację z miniaturą “gadającej głowy” w rogu to zadbaj o to, żeby kamera nie była za daleko, bo twarz będzie maleńka oraz żeby nie obcinała Ci czubka głowy.

TŁO:

To bardzo niedoceniany element budowania marki! **Przez godzinę Twojego nagrania widz zdąży przeskanować każdy centymetr obrazu, który widzi na ekranie.** Nie serwuj mu widoku swojego prania na suszarce ani bałaganu w salonie. Po pierwsze będzie to odciągało jego uwagę od Twojego przekazu, a po drugie zbuduje w jego oczach wizerunek Twojej marki, który niekoniecznie chcesz postać w świat!

Świetnym tłem będzie np. regał z książkami (choć pamiętaj, że jeśli będzie blisko to widzowie bankowo przejrzą tytuły), ściana czy jakaś zabudowa meblowa zaaranżowana w odpowiedni sposób (bez dziesiątek bezładnie porozkładanych bibelotów). Możesz nagrywać siedząc na fotelu lub kanapie albo za biurkiem. **Jeśli masz możliwość dodaj akcenty w kolorze Twojej marki.** Unikaj także drzwi w kadrze za sobą.

Zadbaj również o swoje ubranie – powinno odcinać się od tła, ale współgrać z nim. Tu również możesz wykorzystać kolory swojej marki. Kamera nie lubi pasków i podobnych wzorów. Uważaj również na białe bluzki, zwłaszcza jeśli nagrywasz ze sztucznym oświetleniem – biały będzie odbijał światło i może się okazać, że Twoja koszula na nagraniu emituje poświatę.

WIDEO GOTOWE I CO DALEJ?

Skoro film jest gotowy i zmontowany trzeba go gdzieś osadzić i jakoś udostępnić klientom.

Pierwszą opcją są platformy kursowe, to rozwiązanie najbardziej profesjonalne (oraz najwygodniejsze zarówno z perspektywy twórcy jak i odbiorcy), ale nie najtańsze. Jeśli Twój kurs nie ma skomplikowanej struktury, wielu modułów i lekcji, spokojnie możesz się obejść bez platformy.

Platformy kursowe, podobnie jak sklepy internetowe funkcjonują w różnych modelach:

- własna platforma (np. poprzez wtyczki do WooCommerce - [Tutor LMS](#), [Learnpress](#), [Academy LMS](#), itp.) - tu płacisz raz za stworzenie platformy lub wyklikujesz ją samodzielnie - odpowiadasz za całość od kwestii technicznych po finalizację sprzedaży;
- platforma abonamentowa (np. [myVOD](#), [WebToLearn](#), [Publigo](#)) - korzystasz z usługi opłacanej co miesiąc, ale dostajesz gotową infrastrukturę, wystarczy dopasować kolory i załadować materiały, po Twojej stronie zostaje promocja i sprzedaż;
- platformy kursowe typu [Udemy](#) czy [Coursera](#), gdzie właściwie "oddajesz" swój kurs i nie masz żadnego wpływu na sprzedaż i cenę, dostajesz procent od sprzedaży

Jeśli nie platforma to co?

- strona chroniona hasłem (bez dodatkowych wtyczek możesz dowolną stronę na swoim wordpressie zabezpieczyć hasłem);
- wtyczka, która wiąże wybraną stronę z danym produktem i daje dostęp do zawartości tylko klientom (przetestuj bezpłatną wtyczkę [pay for post](#))
- link do filmu przesłany mailem, dla porządku możesz przygotować plik PDF, w którym podlinkujesz wszystkie elementy w odpowiedniej kolejności, jeśli linków jest więcej;
- pliki każdego typu możesz również osadzić na dropboxie, w google dysku lub innej usłudze w chmurze i udostępnić wybranym osobom (np. wysłać link mailem).

Gdzie umieścić nagrania?

Niezależnie od wybranego sposobu dystrybucji pliki wideo musisz osadzić w jakimś serwisie. Najpopularniejsze to [YouTube](#) i [Vimeo](#), a także Facebook (zapisy transmisji na żywo).

Z tych trzech zdecydowanie polecam Ci Vimeo, który ma tę przewagę nad pozostałymi, że filmy można odtwarzać również na zablokowanym ekranie smartfona i np. słuchać kursu podczas spaceru. W przypadku YouTube (w wersji bezpłatnej) i Facebooka jest to niemożliwe. Vimeo także daje możliwość dostosowania wyglądu odtwarzacza oraz tempa odtwarzania.

A co z płatnościami?

Jeśli masz sklep internetowy lub korzystasz z platformy kursowej w abonamencie to sprawa jest prosta. Podpisujesz umowę z wybranym operatorem płatności (np. T-pay, PayU, przelewy24), a po przejściu weryfikacji konfigurujesz płatności wg dostarczonych instrukcji i gotowe. Ale są też rozwiązania, które nie wymagają posiadania własnego sklepu, a umożliwiają przyjmowanie płatności online (i to w dość zautomatyzowany sposób):

- platformy do szybkiej sprzedaży typu 1-click (np. [easycart](#), [Ikoszyk](#), [naffy](#)).

Płacisz prowizję od każdego sprzedanego produktu, ale wszystkie kwestie techniczne zostają po stronie dostawcy (nie podpisujesz umowy z operatorem płatności, korzystasz z umowy zawartej przez wybraną platformę). Po Twojej stronie będzie tylko dodanie produktu i stworzenie koszyka. Przycisk kierujący do koszyka z Twoim produktem możesz podpiąć na każdą stronę sprzedażową, a także w mailu.

- [PayPal](#)

Nie musisz mieć ani sklepu, ani nawet zarejestrowanej działalności z numerem NIP (możesz działać w ramach działalności nierejestrowanej) – to fajna opcja na początek. Po założeniu konta w sekcji “Płatności z pośrednictwem witryny” możesz stworzyć przycisk “kup teraz”, który osadzisz na swojej stronie sprzedażowej.

- [Stripe](#) – umożliwia przyjmowanie płatności z polskich bramek (blik i przelewy 24).

Tu również nie musisz mieć zarejestrowanej działalności i NIPu. Wystarczy wygenerować link do płatności i kierować do niego z przycisku na stronie sprzedażowej. Dużym plusem jest to, że Stripe umożliwia płatności cykliczne (abonamentowe, ściągane automatycznie z karty płatnika). Stripe możesz używać również w tradycyjnym sklepie internetowym jako bramkę do płatności kartą.

ALTERNATYWY

Nie chcesz na początku rzucać się na głęboką wodę i nagrywać kursu typu VOD?

Żaden problem.

Możesz stworzyć kurs hybrydowy, w którym pewną pulę materiałów (np. karty pracy, nagrania z instrukcjami technicznymi itp) przygotowujesz i udostępniasz wcześniej, część wideo robisz na żywo podczas spotkania z klientami, a później dołączasz nagranie.

Inna opcja to program oparty wyłącznie na spotkaniach na żywo (np. na Zoomie czy Teamsach albo nawet transmisji live na Facebooku), które nagrywasz w trakcie i udostępniasz później klientom.

W takich wariantach odpada Ci montaż (albo zostaje w niewielkim zakresie jeśli chcesz usunąć np. luźne rozmowy na przełamanie lodów z początku spotkania).

MINDSET

Najważniejsza kwestia na koniec – Twoje nastawienie!

Pamiętaj – dopóki nie spróbujesz to się nie przekonasz. **Nie odkładaj wypuszczenia kursu na wieczne nigdy, bo jeszcze sprzęt, bo jeszcze czegoś się chcesz nauczyć, bo układ gwiazd nie ten i biomet niekorzystny. Po prostu działaj i wyciągaj wnioski.**

Nie musisz zaczynać od 15h kursu w 40 lekcjach. Możesz rozkręcać się powoli – od mniejszego szkolenia czy masterclassa na wybrany temat nagranych na Zoomie.

Każdy kiedyś zaczynał!

Zaakceptuj, że to jest proces w którym będziesz się doskonalić w boju. Po prostu zrób ten pierwszy krok.

Życzę Ci odwagi do działania, pomimo głosu wewnętrznego krytyka albo syndromu oszusta, którzy być może siedzą Ci na ramieniu.

Do dzieła!

Checklista - kurs online

Pomysł na produkt

Określenie niszy - konkretnej grupy odbiorców

Badanie potrzeb odbiorców

Budowanie społeczności (z naciskiem na bazę e-mail)

Przygotowanie infrastruktury sprzedażowej

Przygotowanie infrastruktury kursu (gdzie będziesz udostępniać materiały)

Określenie tematu kursu i jego zawartości

Przygotowanie strony sprzedażowej

Zaplanowanie kampanii sprzedażowej

Przygotowanie treści

Nagranie materiałów

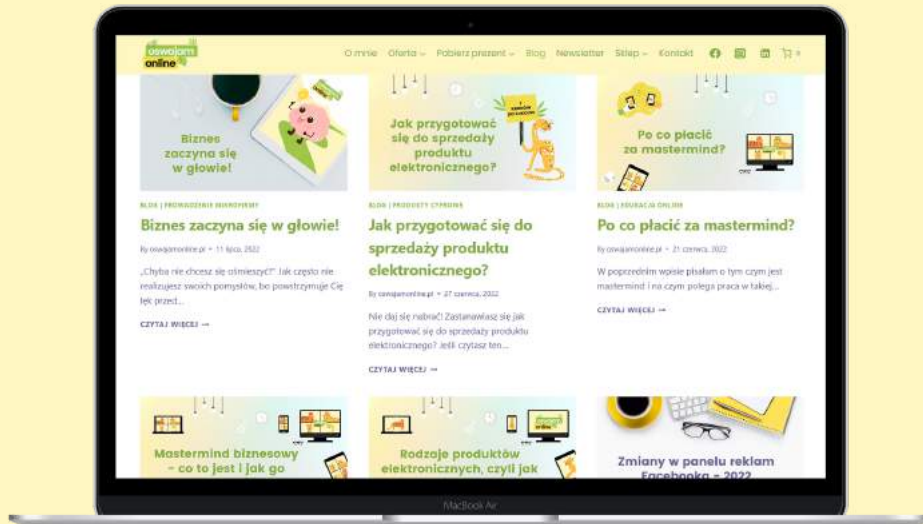
Zorganizowanie testów przygotowanego materiału (jeśli nie było przedsprzedaży)

Udostępnienie materiałów użytkownikom

Opieka nad klientem w trakcie trwania kursu

Zebranie opinii od kursantów i udoskonalenie kolejnej edycji

ZAJRZYJ NA BLOGA

I DO SKLEPU

